

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Inclyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
propriarii Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Qvintum

González Téllez, Emanuel

Francofurti Ad Moenum, 1690

Capvt III. a Augustinus de Fide.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74544](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74544)

COMMENTARIUM.

3.

Generale est axioma, videlicet cum quis potest alios ab errore retrahere, & non revocat, seipsum errare demonstrat. Probant textus in *cap. error, cap. consentire, 83. dist. cap. qui consentit, 11. q. 3. cap. qui potest, 23. q. 3. cap. preterea, 23. q. 8. cap. tam sacerdotes, 24. q. 3. cap. si ea 50. 23. q. 4. cap. quanta 47. de sentent. excom. cap. 3. eod. tit. lib. 6. cap. sicut dignum, §. illud, de homicid. l. scientiam, ff. ad leg. Aquil. l. 2. §. 1. cum. l. 2. §. 4. ff. de noxal. l. 6. ff. de re milit. & sane paremiale est, & decantatum illud Seneca in Troade: *Peccare qui non prohibet cum potest, jubet.* Cui congruenter, sciteque consentiunt Plato in *suis legibus, lib. 9. ad finem*: quia a quæ punire vult, qui aliorum injurias cum prohibere posset, non prohibet, ac is qui fecit. *Carnotensis epist. 137. Nec caret navo suspicionis occultæ, qui manifesto facinori desinit obviare.* Cassiodorus *lib. 2. var. cap. 36. Amobius lib. 2. advers. Gent. Cum non prohibendo quod oportuerat prohiberi, cessationis crimen fecerit proprium, & retentionis dissimulatione permisit prius.* Et *lib. 4. cap. 28. Quisquis patitur peccare peccantem, is vires subministrat audacia.* Silvanus *lib. 7. de provid. libi: Potestas quippe maxima, & potentissima, quæ inhibere scelus maximum potest, quasi probat debere fieri, si sciens patitur perpetrari; in cuius enim potestate est prohibere si non prohibet, ea profecto jubet agi, quæ non prohibet adimpleri.* Seneca in *Hercule Furiente: Qui non vetat peccare, cum possit, jubet.* *D. Greg. lib. 32. Moral. cap. 5. Inflammantur quippe corda iustorum, cum non correpta conspiciunt acta malorum; eorumque culpe se pariceps credunt, quod iniquitates crescere**

filendo permittunt. Alia in eandem sententiam cumulant *Tiraquel. de penis caus. 44. Valenzuela contra Venetos, p. 5. num. 136. Marquez lib. 1. Gubern. Christ. cap. 30. §. 3. M. Magerus de advocat. armat. cap. 14. num. 153. P. Greg. lib. 2. de republic. cap. 1. Cabreris de Avendanno de pena tripli, cap. 1. Solorzanus de parricid. lib. 1. cap. 1. & tom. 2. de iure ind. lib. 4. cap. 5. num. 6. & emblem. 70. Amaya in l. 3. num. 16. C. de can. largit. lib. 10. Ill. D. Franc. Ramos in syntag. de Episcopat. Iustit. propos. 3. num. 75.* Sed cum in presenti non agatur de quocunque errore, sed de errore fidei, ut ex integra textus constat, de eo tantum differendum est, & discrimen est constituendum inter personas, quæ hæreticos non revocant ab erroribus, & puniunt, quibus id competit ex officio, ut sunt Episcopi, & Inquisitores, quibus specialiter exstirpacio hæresum commissæ est, ut si in detrimentum fidei catholicæ negligentes fuerint in inquirendis, & puniendis, hæreticis adeo severe puniendi sunt, ut ab Episcopali dignitate, & officio amoveantur, *cap. excommunicamus, cl. 1. §. volumus, hoc tit. & inter eas quibus ex officio id non competit, ut sunt ceteri fideles, qui tenentur sub pena excommunicationis hæreticos denunciare, juxta constitutionem Gregorii IX. quam refert Penna p. 2. Directorii, in presenti.* Nec licet prius uti correctione fraterna, seu charitativa monitione, quæ in aliis delictis præcedere debet, juxta tradita in *cap. qualiter, de accusat. docet Penna in presenti, & plura de hac denuntiatione congerunt Santarellus de hæres. cap. 9. dub. 5. Suarez de fide cap. 20. sect. 4. num. 11. Carrena de officio Inquisit. p. 2. tit. 9. §. 4.*

CAPVT III.

a Augustinus de Fide

Firmissime tene, & nullatenus dubites, omnem hæreticum, vel schismaticum, quamvis multas eleemosynas faciat, vel etiam pro Christo sanguinem fundat, cum diabolo, & angelis ejus æterni ignis incendio participandum, nisi ante finem hujus vitæ Catholicæ fuit incorporatus & b redintegratus Ecclesiæ. Et post pauca: *Omni enim homini, qui Ecclesiæ Catholicæ non tenet unitatem, nec c baptisimus, nec Eleemosyna, quantumlibet copiosa, neque mors d pro nomine suscepta Christi, proficere poterit ad salutem.*

NOTA.

a **A**ugustinus.) Ex eodem Sancto citantur hæc verba ab Anselmo *lib. 8. in fine Decreti, Ivone p. 1. Decreti, cap. 4. & 39. & in 1. collect. sub hoc tit. cap. 3.* & reperiuntur verba hæc inter opera D. Augustini in *lib. de fide ad Petrum Discipulorum.*

b *Et redintegratus.*) Nam dum pertinax est in ipsa hæresi, extra Ecclesiam est, ut probat Ric-

ciulus *lib. 3. de iure person. cap. 2.* quare nullo modo ante reconciliationem decedens salvari potest, c *Baptisimus.*) Antea ab eo susceptus, aliis hæreticus non esset, ut probavi supra in *cap. 1.*

d *Pro nomine Christi.*) Sed falsò, & cum errore suo, ut contingit sæpius Luteranis, & Calvinistis, qui comburi patiuntur non abjurato suo errore, immò pro ejus defensione; unde credant pro Christi nomine martyrium pati, quod illis nullo modo prodest.